



Datum
2026-09-24

Ärendenummer
Kst/2026:729

Socialdepartementet

Örnsköldsviks kommuns yttrande, Bättre förutsättningar för uppföljning av Finsam-insatser

Örnsköldsviks kommun har fått möjligheten att yttra sig över Socialdepartementets promemoria *Bättre förutsättningar för uppföljning av Finsam-insatser*.

Örnsköldsviks kommun ställer sig i huvudsak positiv till promemorians förslag om att skapa ett tydligare rättsligt stöd för uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras genom samordningsförbund. Kommunen delar bedömningen att det idag finns begränsade möjligheter att följa upp insatsernas resultat och effekter och att ett förbättrat underlag behövs för såväl lokal verksamhetsutveckling som nationell kunskapsuppbyggnad. En ändamålsenlig uppföljning är viktig för att säkerställa att offentliga resurser används effektivt och att insatserna bidrar till ökad arbetsförmåga, förbättrad hälsa och stärkt delaktighet för individer med behov av samordnat stöd.

Kommunen delar också promemorians bedömning att det krävs ett tydligt och långsiktigt rättsligt stöd för personuppgiftsbehandling samt sekretesskydd för att möjliggöra nationell och lokal uppföljning.

Samtidigt vill kommunen framföra följande synpunkter.

Integritetsskydd och informationssäkerhet

Promemorian bygger på att känsliga personuppgifter ska kunna behandlas utan samtycke från den registrerade och att rätten att invända mot behandlingen begränsas. Kommunen bedömer därför att höga krav måste ställas på integritetsskydd, informationssäkerhet och transparens.

Kommunen anser att det bör säkerställas att:

- deltagarna får tydlig, lättillgänglig och målgruppsanpassad information om behandlingen av deras personuppgifter,
- uppgiftsinsamlingen begränsas till vad som är nödvändigt för uppföljningsändamålet,

Postadress Kommunledningsförvaltningen 891 88 Örnsköldsvik	Besöksadress Järnvägsgatan 6 Webbplats www.ornskoldsvik.se	Telefon 0660-88 000 vx Förvaltningens e-postadress kommunledning@ornskoldsvik.se	Org.nr 212000-2445 Bankgiro 188-4774
--	---	---	---



Datum
2026-09-07

Ärendenummer
Kst/2026:729

- principen om uppgiftsminimering tillämpas konsekvent,
- särskilt skydd säkerställs för personer med skyddade personuppgifter eller andra förhöjda skyddsbehov,
- nationella krav tas fram för behörighetsstyrning, loggning, autentisering, incidenthantering och säker informationsöverföring.

Vidare anser kommunen att en samlad konsekvensbedömning avseende dataskydd och informationssäkerhet bör genomföras innan systemet tas i drift. Detta ligger i linje med promemorians egen betoning av proportionalitet och skyddsåtgärder.

Systemet bör utformas enligt principerna om inbyggt dataskydd och dataskydd som standard. Detta innebär bland annat att personuppgifter inte ska exponeras i fler delar av processen än vad som är nödvändigt, att statistiska och avidentifierade uppgifter ska användas när ändamålet kan uppnås utan direkt identifiering samt att fritextfält bör undvikas eller begränsas kraftigt.

Det bör finnas nationellt fastställda minimikrav för behörighetsstyrning, autentisering, kryptering, loggning, logguppföljning, incidenthantering och säker informationsöverföring. Det bör även finnas särskilda rutiner och skyddsåtgärder för personer med skyddade personuppgifter och andra grupper med förhöjt skyddsbehov.

Tydligare ansvarsfördelning

Kommunen anser att nationella riktlinjer bör tas fram som tydliggör ansvarsfördelningen mellan Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, kommuner, regioner och samordningsförbund genom hela informationsflödet. Det bör framgå vem som ansvarar för informationsskyldighet, registrerades rättigheter, datakvalitet, säkerhetsåtgärder, incidenthantering och uppföljning.

Uppföljningen bör stödja samordningsförbundens hela uppdrag

Kommunen vill särskilt betona att uppföljningen inte bör begränsas till arbetsmarknadsrelaterade resultat eller försörjningsutfall. Samordningsförbundens verksamhet riktar sig ofta till personer med komplexa behov där förbättrad hälsa, ökad funktionsförmåga, stärkt livssituation och ökad delaktighet kan vara viktiga steg på vägen mot arbete eller studier.



Datum
2026-09-07

Ärendenummer
Kst/2026:729

Uppföljningssystemet bör därför möjliggöra uppföljning av:

- progression och rehabiliteringsprocesser,
- hälsomässiga och sociala effekter,
- kvalitet och arbetssätt,
- samverkansformer och framgångsfaktorer,
- förebyggande och hälsofrämjande insatser,
- hur olika arbetssätt, samverkansformer och insatser påverkar resultaten.

Kommunen anser därför att uppföljningssystemet bör utvecklas så att dessa effekter kan synliggöras och följas över tid.

Kommunen vill framhålla vikten av att uppföljningssystemet också synliggör värdet av tidiga, förebyggande och hälsofrämjande insatser. Sådana insatser är ofta avgörande för att på längre sikt stärka individers arbetsförmåga, minska risken för långvarigt utanförskap och reducera behovet av offentliga stödinsatser.

Vidare anser kommunen att systemet ska ge nytta även för samordningsförbunden och de lokala verksamheterna genom att stödja analys, lärande och verksamhetsutveckling.

Uppgiftsskyldighet och administrativa konsekvenser

Promemorian föreslår en lagstadgad skyldighet för kommuner, regioner och Arbetsförmedlingen att lämna de uppgifter som behövs för uppföljningen till Försäkringskassan.

Det framgår dock inte tydligt vilka uppgifter som slutligen kommer att omfattas eller vilka kvalitetskrav som ska ställas. Kommunen anser därför att:

- uppgiftskatalog och definitioner bör fastställas nationellt,
- datakvalitet, täckning och jämförbarhet behöver säkerställas,
- relationen till befintliga uppföljningssystem behöver tydliggöras,
- dubbelregistrering ska undvikas,
- administrativa och ekonomiska konsekvenser bör följas upp efter införandet.

Kommunen delar inte fullt ut promemorians bedömning att konsekvenserna för kommuner och regioner kan betraktas som marginella innan kraven på uppgiftslämnande, systemutveckling och kvalitetsarbete är närmare klarlagda.



Datum
2026-09-07

Ärendenummer
Kst/2026:729

Betydelsen av att datakvalitet, täckningsgrad och jämförbarhet mellan samordningsförbund säkerställs vill kommunen särskilt betona. Jämförelser behöver samtidigt göras med hänsyn till skillnader i målgruppernas sammansättning, individernas utgångsläge och lokala förutsättningar.

Kommunen anser även att det bör finnas tydligare nationella kriterier för lagringstider, gallring och avidentifiering av uppgifter. För ett nationellt system som behandlar känsliga personuppgifter är det viktigt att lagringsbehov regelbundet provas och att genomförd gallring dokumenteras.

Promemorian föreslår på ett tydligare sekretesskydd hos Försäkringskassan för uppgifter som behandlas inom uppföljningen välkomnas.

Samtidigt behöver det tydliggöras hur den nya uppgiftsskyldigheten förhåller sig till sekretessgränser inom kommunal verksamhet, där sekretess kan gälla mellan olika nämnder. För att uppgiftslämnandet ska fungera rättssäkert och praktiskt behöver vägledning ges kring hur sådana situationer ska hanteras.

Lagens ikraftträdande

Mot bakgrund av behovet av systemutveckling, nationella riktlinjer, tekniska lösningar, informationssäkerhetsarbete och samordning mellan berörda aktörer bedömer kommunen att det i nuläget är svårt att avgöra om tidsplanen är realistisk. Ett införande bör föregås av att ansvarsfördelning, informationskrav och tekniska förutsättningar har klargjorts.

Sammanfattande ställningstagande

Kommunen ser positivt på att promemorians förslag skapar förutsättningar för en mer ändamålsenlig nationell och lokal uppföljning av Finsam-insatser. För att reformen fullt ut ska bidra till kunskapsutveckling och verksamhetsutveckling behöver dock den fortsatta utformningen säkerställa att uppföljningen speglar samordningsförbundens hela uppdrag, omfattar både sociala, hälsomässiga och arbetsmarknadsrelaterade resultat samt ger stöd för lärande, analys och utveckling på lokal nivå. Samtidigt behöver integritetsskydd, informationssäkerhet, tydlig ansvarsfördelning och rimliga administrativa förutsättningar säkerställas innan systemet införs.



Datum
2026-09-07

Ärendenummer
Kst/2026:729

För kommunstyrelsen
Örnsköldsviks kommun

Anna-Britta Åkerlind (C)
Ordförande

Signering

Följande parter har signerat detta dokument

Namn: ANNA-BRITTA ÅKERLIND

Datum: 2026-10-09 09:03

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

11CAA0386C8E1E8146EBFECCA4BA66D5F6E20D47EE1DADA3E7C3E4A5737531F8